

KunstWerk Diepenheim:
culturele thuishaven, broedplaats en attractie
ineen. In een omgeving waar traditie en
experiment elkaar volop versterken.

KUNSTWERK DIEPENHEIM

Met een klimaat dat een band schept
tussen inwoners, kunstenaars en bezoekers.
Een creatieve biotoop met een (inter)nationale
uitstraling.

Inhoudsopgave

3	Woord vooraf
5	KunstWerk Diepenheim in 't kort
7	Partners
9	Kunst werkt voor Stedeke Diepenheim
11	Kunst werkt vernieuwend
13	Kunst werkt voor de openbare ruimte
15	Kunst werkt voor het publiek
17	Kunst werkt voor de regionale economie
19	Culturele en fysieke ontwikkeling
21	Overzicht kosten en financiering
22	Kengetallen
23	Toelichtingen en doorrekeningen
24	Conclusies over groeipotentie

KUNSTWERK
DIEPENHEIM

Woord vooraf

Hans Kok

Burgemeester Hof van Twente

Twente is in beweging. Het zelfbewustzijn en de ambities groeien. Niet vreemd, want we hebben veel om trots op te zijn. Twente kent een unieke combinatie van kennis en kwaliteit van leven. Ik noem onze innovatieve bedrijven, de universiteit, een bloeiende toeristische sector en een groeiend aanbod van kunst en cultuur in stad en platteland. We pakken het daarbij op zijn Twents aan. We werken met wat we hebben en waar we goed in zijn. Ook Hof van Twente heeft een landschap dat bij vlagen adembenemend mooi is en barst van het ondernemerschap in economische én culturele zin. Daar zijn we goed in en daar willen we nog beter in worden.

Hof van Twente heeft een vol en rijk cultureel leven dat zich uitstrekt van de grotere kernen in onze gemeente tot en met de buurtschappen in het buitengebied. Gezamenlijk brengen alleen al de buurtschappen een programma waarmee je met gemak een half jaar een schouwburg zou kunnen vullen. Dat lokale cultuurhistorie en innovatieve kunst een prachtige combinatie vormen die vele bezoekers trekt, laat Diepenheim al jaren zien. Organisaties als Kunstvereniging Diepenheim en KUNSTen op Straat kunnen bogen op een indrukwekkend curriculum en bruisen van de plannen om Diepenheim uit te laten groeien tot het kunststadje van Overijssel. Als gemeente hebben we genoeg kwaliteiten in huis, voor nu en later. Het project KunstWerk Diepenheim geeft niet alleen Hof van Twente, maar ook het Twente van de toekomst vorm. Het verbindt economie en cultuur, landschap en kunst, historie en toekomst, stad en platteland. Het verbindt ons met de rest van Nederland én met Duitsland.

KunstWerk is verbonden met veel andere activiteiten en organisaties op regionaal, nationaal en internationaal niveau. Volgens mij moeten we dit de komende periode verder uitbouwen naar de andere Twentse gemeenten en een plan maken om te komen tot een soort Twentse erfgoedroute. Er zijn veel mogelijkheden om ons waardevolle erfgoed in combinatie met interessante arrangementen voor verblijf en overnachting te gebruiken en zo onze regio nog aantrekkelijker te maken voor een meerdaags bezoek.

Ik presenteer u met genoegen dit bidboek over het project KunstWerk Diepenheim. Het Stedeke Diepenheim en de gemeente Hof van Twente hebben elkaar gevonden in een gezamenlijke ambitie om het culturele ondernemerschap ten volle tot leven te brengen. Daarom investeert de gemeente fors en dagen we andere partijen, publiek of privaat, uit te participeren en mede vorm te geven aan Diepenheim, aan Diepenheim in Twente. Het is mogelijk deel te nemen als investeerder, maar ook als deelnemer in het cultureel ondernemen zelf. We praten graag met u verder over mogelijke participatievormen.

KUNSTWERK
DIEPENHEIM

KUNSTWERK DIEPENHEIM

KunstWerk Diepenheim in 't kort

Je hebt kunststadjes, en je hebt 't Stedeke Diepenheim. Waar culturele en maatschappelijke activiteiten elkaar versterken. Nauw verweven met de landelijke omgeving, gedragen door een actieve gemeenschap en een rijk verenigingsleven. Op die basis heeft ook de kunst er zich kunnen ontwikkelen, spraakmakend tot over de landsgrenzen.

Kunstvereniging Diepenheim, Stichting KUNSTen op Straat, Stichting Cultureel Erfgoed Hof van Twente en gemeente Hof van Twente, met steun van tal van lokale partners, hebben de handen ineengeslagen om in de uitbouw van die positie een grote slag te maken met het project KunstWerk Diepenheim.

De oude kern van 't Stedeke wordt een brandpunt van culturele bedrijvigheid, waar amateurs en professionals (samen) werk maken van kunst. Een unieke combinatie van historisch erfgoed en moderne architectuur in een landelijke omgeving. Met open ateliers, een kunst- en theaterwerkplaats, (buiten)podia, tentoonstellingsruimtes, gastenverblijven, een documentatiecentrum en een modern geoutilleerd cultureel centrum. Waar inwoners, kunstenaars én publiek zich thuis voelen en vooral: elkaar ontmoeten.

Cultuurhistorisch erfgoed als voormalig herberg De Pol, boerderij Het Ottenhuis als zeldzaam los hoes, het uitzonderlijke Diepvrieshuis en de Maalderij krijgt nieuwe culturele bestemmingen. De samenhang – ook met de landschappelijk rijke omgeving – wordt versterkt, zowel fysiek als qua functies. Kunstvereniging Diepenheim wordt uitgebreid met een centrum voor tekenkunst – het eerste in Nederland – en multimedia. Het project KunstWerk Diepenheim omvat een investeringsprogramma van ongeveer 9 miljoen euro.

Het Stedeke heeft met deze investering de potentie om uit te groeien tot een (inter) nationaal kunst- en cultureel podium, waar zowel professionals als amateurs volop de ruimte krijgen. De verwachte toename van het aantal bezoekers zal het dag- en verblijfstoerisme in en rondom Diepenheim een flinke stimulans geven. Een klimaat waar ook de middenstand en horeca wel bij varen en waarbij de voorzieningen voor de huidige en toekomstige inwoners op peil kunnen blijven.

Kijken naar kunst kan overal, maar in Diepenheim ziet iedereen straks de kunst haar werk doen. Letterlijk en figuurlijk. Als bindende factor, als publiekstrekker, als inspiratiebron, als aanjager. Hoe sterker het samenspel, hoe groter de ontwikkeling en het profijt.

Partners

De initiërende partners in het project KunstWerk Diepenheim zijn naast de gemeente Hof van Twente de Kunstvereniging Diepenheim, de stichting KUNSTen op Straat en stichting Cultureel Erfgoed Hof van Twente. In de fysieke ontwikkeling zijn verder betrokken het waterschap Regge en Dinkel, de provincie Overijssel, het Oversticht en particuliere instellingen en kunstenaar Herman de Vries. Daarnaast wordt voor realisering van de programmatische ambities met verschillende regionale en (inter)nationale organisaties samengewerkt.

Gemeente Hof van Twente

Beeldende kunst is in de visie van de gemeente Hof van Twente een onlosmakelijk deel van de samenleving en ze streeft er naar dat kunst beschikbaar en bereikbaar is voor een ieder. Daarnaast ziet de gemeente een duidelijke verbinding van kunst met andere sectoren zoals recreatie, toerisme en economie. Realisatie van KunstWerk Diepenheim voorziet in meer culturele activiteiten – van hoge kwaliteit –, van behoud en versterking van cultuurhistorisch erfgoed en zal een toename van bezoekersaantallen tot gevolg hebben. Tot slot is er sprake van een gemeentelijke taak op het terrein van huisvesting van sociaal culturele verenigingen in Diepenheim. KunstWerk Diepenheim is een uitgelezen mogelijkheid om aan de combinatie van deze functies en taken een gemeenschappelijke invulling te geven.

Kunstvereniging Diepenheim

Kunstvereniging Diepenheim, opgericht in 1990, ziet de relatie tussen hedendaagse (ruimtelijke) kunst, architectuur, landschap en openbare ruimte als uitgangspunt. Ze organiseert binnen- en buitententoonstellingen, lezingen en masterclasses en participeert in grote kunstprojecten als Proeftuin Twente, in samenwerking met SKOR Stichting Kunst en Openbare Ruimte uit Amsterdam, en het A1-project met AkkuH Hengelo en Kunstenlab Deventer. De Kunstvereniging wil een doorgroei naar een internationaal niveau realiseren door samen te werken met andere instellingen en overheden op (inter)nationaal niveau en de realisatie van een nieuw, nationaal centrum voor hedendaagse tekenkunst: Drawing Centre Diepenheim. Het project KunstWerk Diepenheim creëert een fysieke kunstwerkplaats, waarmee een noodzakelijke basis voor deze verdere kwalitatieve doorontwikkeling wordt geboden. Moderne accommodaties en huisvesting, samenwerking met andere kunst- en cultuurdisciplines, professionalisering van beheer en organisatie en verbinding met lokale initiatieven zorgen voor een stevig fundament.

KUNSTen op Straat

KUNSTen op Straat organiseert elk jaar in de zomermaanden op diverse plaatsen in de provincie Overijssel optredens van internationale en professionele straattheatergezelschappen. Het festival dat dit jaar zijn 17e editie beleeft, wordt door de provincie Overijssel als een van de belangrijkste festivals in de regio aangemerkt. De afgelopen 16 jaar werden meer dan 500 groepen uit 40 landen gecontracteerd. Het festival wordt jaarlijks door meer dan 150.000 bezoekers bezocht. De inmiddels geoliede organisatie maakt het mogelijk om naast het basisprogramma ook spraakmakende locatievoorstellingen te programmeren.

Stichting Cultureel Erfgoed Hof van Twente

De stichting Cultureel Erfgoed Hof van Twente is eind 2004 opgericht. De stichting heeft het doel het cultureel erfgoed van de Hof van Twente in stand te houden, te herstellen en te promoten. De stichting wil dit bereiken door het verzamelen van gelden, het opzetten van een vrijwilligersnetwerk en een verantwoord gebruik van cultureel erfgoed. Zo heeft de stichting de panden het Ottenhuis en het Diepvrieshuis (deelplan II) aangekocht. Binnen de Diepenheimse gemeenschap treedt de stichting op als spreekbuis voor de lokale verenigingen.

Regionale en (inter)nationale partners

In de culturele programmering van KunstWerk Diepenheim zijn SKOR, Kunstenlab Deventer, AkkuH Hengelo, ARTEZ Enschede, Rijksmuseum Twenthe, MICK Delden, en HBO-opleidingen Oost nl samenwerkingspartners. Voor de opzet van het Drawing Centre is een samenwerkingsintentie uitgesproken met het centrum in New York en met Rijksmuseum Twenthe. Voor wat betreft theatergezelschappen: nationale groepen als Dogtroep en Theater Gajes hebben al producties gemaakt of willen ze (weer) maken. Ook internationale gezelschappen uit België en Frankrijk hebben belangstelling getoond voor een kunstwerkplaats in Diepenheim. Waterschap Regge en Dinkel is partner in de ontwikkeling van de openbare ruimte in de directe omgeving van herberg De Pol. Kunstenaar herman de vries zal in dit gebied een aantal kunsttuinen aanleggen. De kunstenaar, die eerder exposeerde in onder meer het Stedelijk Museum Amsterdam en het Rijksmuseum Kröller Müller in Otterlo, is vertegenwoordigd in vele binnen- en buitenlandse openbare collecties, waaronder het Museum of Modern Art in New York.

Lokale verenigingen

De lokale verenigingen vormen belangrijke samenwerkingspartners bij de ontwikkeling van het project KunstWerk. Diepenheim kent van oudsher een rijk en actief verenigingsleven: ruim 30 verenigingen. Al jaren bestaat bij verenigingen en bewoners de wens voor een grote feestzaal met een capaciteit van 200 personen. Bovendien voldoet het huidige cultureel centrum niet meer aan moderne eisen. KunstWerk Diepenheim voorziet in een moderne en passende accommodatie en gaat uit van nauwe verplechting van kunstactiviteiten en lokale culturele verenigingen in programmering, ontwikkelen en organiseren van activiteiten en gezamenlijk gebruik van locaties.

Kunst werkt voor Stedeke Diepenheim

KUNSTWERK
DIEPENHEIM

Kunstmoment

De kracht van de vrijwillige inzet in Diepenheim laat zich aflezen aan het succes van Kunstmoment. Bij dit evenement transformeert het complete Stedeke tien dagen lang tot tentoonstellingruimte, waarbij Diepenheimers hun huis, tuin en erf, galerie, atelier of bedrijf openstellen voor publiek. Binnen vijf jaar tijd is het evenement uitgegroeid tot een kunstmanifestatie van formaat die vele duizenden bezoekers trekt.

Het Stedeke Diepenheim is een van de oudste stadjes in Twente en wordt omgeven door vier statige landgoederen. De industriële revolutie en komst van de textielindustrie zijn goeddeels aan haar voorbijgegaan. Het prachtige landschap, de gemoedelijke landelijke sfeer en de statige kastelen zijn nationaal vermaard. De afgelopen decennia geniet het Stedeke bovendien een groeiende bekendheid als kunststadje, waar per jaar vele tienduizenden bezoekers op af komen. Lokale cultuur met een lange traditie en toonaangevende moderne kunst werken in Diepenheim op elkaar in. De kunstexposities en -routes in de openbare ruimte, het werken met jonge en gearriveerde kunstenaars en de wijze waarop zij de Diepenheimers, het onderwijs en de culturele verenigingen uit de regio weet te betrekken, bracht Kunstvereniging Diepenheim landelijke erkenning. In samenwerking met Stichting KUNSTen op Straat, organisator van het gelijknamige straatfestival Overijssel op Straat waar afgelopen jaar weer vele Overijsselse steden aan meededen, werden theatergroepen als Dogtroep en Lunatics naar het Stedeke gehaald die in alle genoeglijkheid en met steun van lokale vrijwilligers aan nieuwe locatieproducties werkten. De jaarlijkse manifestatie Kunstmoment waarbij Diepenheimers tien dagen lang hun huis, tuin en erf, galerie, atelier of bedrijf openstellen, beleeft dit jaar haar eerste lustrum. Het project KunstWerk Diepenheim bouwt voort op deze lokale energie en betrokkenheid. Zo worden een versterking van de sociale en culturele infrastructuur en het economisch profiel van het stadje bewerkstelligd.

Een uniek centrum voor hedendaagse tekenkunst

Het Drawing Centre Diepenheim (DCD) is een initiatief van Kunstvereniging Diepenheim. Het centrum zal na Londen en New York het derde centrum van de wereld zijn dat aandacht besteedt aan de hedendaagse tekenkunst. In een nieuw te ontwikkelen tekeningenpaviljoen zal het DCD tentoonstellingen, manifestaties, debatten, masterclasses en symposia organiseren die vele bezoekers uit binnen- en buitenland zal trekken. Ook worden educatieve projecten opgezet met en voor het onderwijs en amateurs in Diepenheim en de regio. Voor de programmering werkt het DCD samen met de centra in Londen en New York, de ArtEZ in Enschede, het Stedelijk Museum Schiedam en Duitse galeriën.

Kunst werkt vernieuwend

Voortbordurend op het levendige en inspirerende culturele klimaat in Diepenheim hebben Kunstvereniging Diepenheim, Stichting KUNSTen op Straat, Stichting Cultureel Erfgoed Hof van Twente, gemeente Hof van Twente, met steun van tal van lokale partijen, de handen ineengeslagen om het project KunstWerk Diepenheim te realiseren. Het idee is om kunst in brede zin als vliegwiel in te zetten om Diepenheim uit te laten groeien tot een permanente culturele 'proeftuin' van (inter)nationale allure. Het imago van Diepenheim en de culturele infrastructuur worden versterkt en lokale voorzieningen behouden. Door nieuwe culturele functies toe te voegen en te concentreren in de historische kern van Diepenheim ontstaat volop ruimte voor experiment, interactie en cross-overs: van amateurs en professionals, van buiten en binnen, van heden en verleden, van oud en nieuw. Kunstenaars, artiesten, professionals en amateurs, inwoners en publiek ontmoeten elkaar als vanzelfsprekend en uitwisseling tussen verschillende disciplines is laagdrempelig. Zo ontstaat een krachtige en unieke broedplaats waar innovatie volop tot ontwikkeling kan komen. Kunst ervaren in Diepenheim wordt zo letterlijk kunst aan het werk zien.

KUNSTWERK
DIEPENHEIM

KUNSTWERK DIEPENHEIM

Een uniek cultureel netwerk

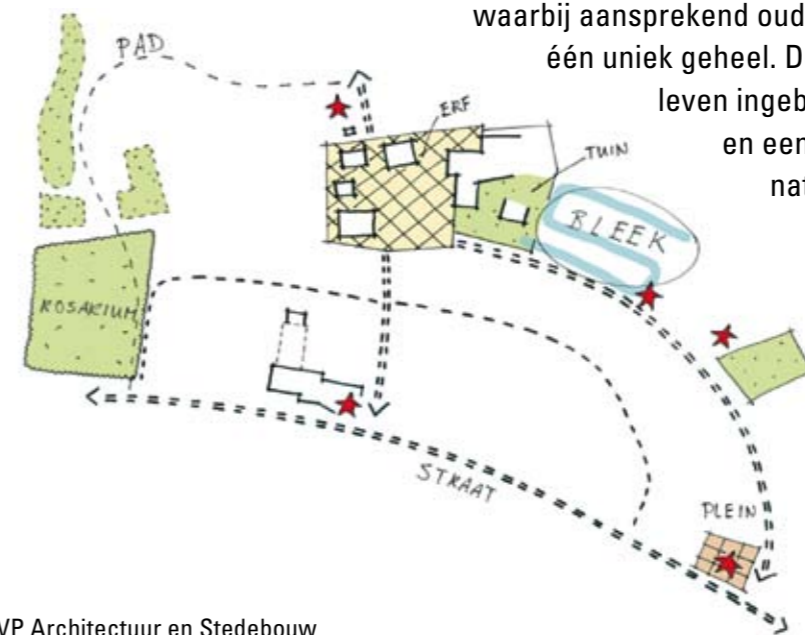
In nauw overleg met alle belanghebbenden is een stedenbouwkundige visie voor KunstWerk Diepenheim ontwikkeld. In deze visie worden alle locaties beschouwd als delen van een cultureel netwerk.

De publieksfuncties en de centrale ligging maken het 'cultuurerf' rond los hoes Ottenhuis en voormalige herberg De Pol tot de huiskamer van het Stedeke. Nieuwe bebouwing wordt een volgende laag in de historische ontwikkeling die afleesbaar mag zijn en zich voegt in de dorpse en landelijke sfeer van Diepenheim. Architecten krijgen de opdracht mee stoere, eenvoudige en goed gedetailleerde gebouwen te ontwerpen, maar vooral nieuwe beelden toe te voegen aan het karakter van Diepenheim, waarbij flexibiliteit, ruimte en overmaat moeten worden ingebouwd.

Kunst werkt voor de openbare ruimte

Erfgoed belichaamt de sociaalhistorische erfenis van een plaats en verschaft het een specifiek en authentiek karakter. Nationale, regionale en lokale overheden en particulieren erkennen het belang van behoud en ontwikkeling van cultureel erfgoed maar worstelen tegelijkertijd met de herbestemming ervan. De kracht van KunstWerk Diepenheim is dat cultuur- en natuurhistorisch erfgoed wordt ontwikkeld en ingezet om een sterke economische en maatschappelijke drager: de kunst, meer ruimte en massa te geven. De oude kern van Diepenheim krijgt een krachtige impuls, waarbij aansprekend oud en opvallend nieuw kunnen transformeren tot één uniek geheel. De pleinfunctie in het oude centrum krijgt nieuw leven ingeblazen en wordt verbonden met het oude centrum

en een nabijgelegen groene zone van Regge en natuurhistorische Nijenuizer waterleiding die kunstzinnig ingericht wordt. Zo kunnen de verschillende locaties uitgroeien tot een bijzonder cultureel netwerk, te beleven via een nieuwe kunstroute. Openbare ruimte krijgt zo de functie van decor, podium en proeftuin.

Kunst werkt voor het publiek

Kunst- en theaterwerkplaats

Na het succesvolle verblijf van theatergroepen als Lunatics en Gajes, hebben KUNSTen op Straat en Kunstvereniging Diepenheim het plan opgevat voor een productiehuis. Kunstenaars en (inter)nationale theatergezelschappen kunnen hier werken aan bijzondere locatievoorstellingen, in samenwerking met vrijwilligers in en rondom Diepenheim.

Wanneer kunst de ruimte krijgt in Diepenheim kan het als attractie blijvend lokken. Bij realisering van de investering zal door middel van een marketingplan Diepenheim bij een groot publiek onder de aandacht worden gebracht. Want het toekomstig programma van Diepenheim biedt de bezoeker een gevarieerde en uitgebreide keuze aan kunst- en culturele activiteiten. Workshops, masterclasses, buiten- en binnenexposities van het nieuwe Drawing Centre Diepenheim, streekproducties en buitenvoorstellingen van culturele verenigingen en professionele theatergroepen, grote buitentoonstellingen van Kunstvereniging Diepenheim in samenwerking met kunststeden Münster en Kassel, een kunstwandelpad langs de Regge en Nijenhuizer waterleiding, voorstellingen en repetities in het cultureel centrum en try-outs van theatergroepen in de kunst- en theaterwerkplaats. Uiteenlopende disciplines en vormen bieden een ruime en steeds weer nieuwe keuze. Met dit toekomstig programma kan Diepenheim het hele jaar door een trekpleister zijn. Kunst beleven in Diepenheim wordt een continue inspiratiebron. Kijken, ontmoeten, delen, vragen, debatteren.

De Tuinen van Diepenheim

Het plan voor de wandelroute de Tuinen van Diepenheim brengt kunst, natuurherstel en landschappelijke kwaliteit bij elkaar. In de directe omgeving van het plangebied bevindt zich een aantal (natuur)historische elementen, zoals de Nijenhuizer waterleiding, de Stadsbleek en rivier de Regge. Waterschap Regge en Dinkel wil de Regge herinrichten en de Nijenhuizer waterleiding in ere herstellen. Kunstvereniging Diepenheim ziet aanvullend een kans voor een nieuwe wandelroute die zal voeren langs de Regge, rosarium, de tuin (Sterrebos) van Huize Diepenheim, het Gazebo (kunstenaar Urbain Mulkers) en een nieuw project van beeldend kunstenaar herman de vries (vlindertuin, seringentuin en wintertuin).

KUNSTWERK
DIEPENHEIM

Kunst werkt voor de regionale economie

Los van de intrinsieke waarde staat het belang van kunst voor de regionale en lokale economie buiten kijf. Cultureel erfgoed, een bloeiend cultureel leven en vernieuwende kunstinitiatieven hebben immers een positief effect op het imago van stad en regio en dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners en bedrijven. Overijssel wordt ook wel de Tuin van Nederland genoemd. De provincie wordt geroemd om haar prachtige landelijk gebied. Tegelijkertijd streeft de regio naar een onderscheidend aanbod van kunst en cultuur.

KunstWerk Diepenheim herbergt beide elementen, natuur en cultuur, in zich, en kan zo een nog krachtiger stimulans geven aan de uitstraling en het aanzicht van Overijssel. Er worden verbindingen gemaakt met bestaande, grootschalige kunstverbanden over de grens (Münster, Kassel, New York) en allianties met kunstvakopleidingen, overheden en bedrijfsleven. En kunst en cultuur in Diepenheim willen ook het bedrijfsleven aanspreken en bedienen.

Op dit moment trekt het kunststadje Diepenheim vele tienduizenden bezoekers per jaar. Dat aantal kan verdubbelen wanneer KunstWerk Diepenheim zijn beslag krijgt. Met een structurele toename in gebieds-omzet van ruim twee miljoen, kunnen tientallen nieuwe banen ontstaan.

Kunst werkt!
In Diepenheim

Culturele en fysieke ontwikkeling

KunstWerk bundelt een aantal reeds in Diepenheim aanwezige initiatieven en krachten tot één geheel, dat fysiek tot uitdrukking komt in een aantal verbouwde en herontwikkelde panden met een grote cultuurhistorische waarde en betekenis. Een gebied in het oude centrum wordt stedenbouwkundig en programmatisch herontwikkeld. Het te (her)ontwikkelen vastgoed en erfgoed kan gebruikt worden voor de verschillende activiteiten en functies van KunstWerk, waar meerdere organisaties bij zijn aangesloten.

Deelplan I: Drawing Centre Diepenheim
Ver- en uitbouw van het markante pand van de Kunstvereniging om ruimte te creëren voor een nieuw, nationaal centrum voor hedendaagse tekenkunst en extra expositie- en vergaderruimte.

Deelplan II: Kunst- en theaterwerkplaats en gastverblijven- en ateliers
Herontwikkeling van de cultuurhistorische panden Ottenhuis en Diepvrieshuis tot kunst- en theaterwerkplaats voor kunstenaars en nationale theatergezelschappen en gastverblijven met eenvoudige inrichting en atelier.

Deelplan III: Modern cultureel centrum met binnen- en buitenpodium en documentatiecentrum

Herontwikkeling van de cultuurhistorische panden van voormalig herberg De Pol, feestzaal en Maalderij tot een modern cultureel centrum inclusief een binnen- en buitenpodium en een documentatiecentrum voor historisch onderzoek en informatie over kunstenaars en theatermakers.

Deelplan IV: Woningbouw

Bij realisatie van deelplan III gaat de grond van het huidige cultureel centrum over naar een private ontwikkelaar voor realisatie van woningbouw.

Deelplan V: Openbare ruimte

Herinrichting van de openbare ruimte in het plangebied, met aanleg van een dorpserv rond De Pol en Ottenhuis, terugbrengen van de Nijenhuizer waterleiding, herstel van de Reggeloop en realisatie van het project De Tuinen van Diepenheim.

Overzicht kosten en financiering KunstWerk Diepenheim

Deelplan I
Drawing Centre Diepenheim € 1.300.000

Deelplan II
Kunst- en theaterwerkplaats, gastverblijven en ateliers € 1.600.000

Deelplan III
Modern cultureel centrum met binnen- en buitenpodium en documentatiecentrum € 4.800.000

Deelplan IV
Woningbouw -

Deelplan V
Openbare ruimte (o.a. Tuinen van Diepenheim) € 1.500.000

Totaal € 9.200.000

Door de partners gereserveerde bedragen
Meerjarenbegroting gemeente Hof van Twente € 3.000.000
Grondopbrengsten € 900.000
Begroting Kunstvereniging Diepenheim € 1.000.000

Totaal € 4.900.000

Nog te dekken door aanvullende bedragen en subsidies
Van Provincie Overijssel, Regio Twente, Waterschap Regge en Dinkel en diverse fondsen en regelingen € 4.300.000

Voor de ontwikkelings- en voorbereidingskosten heeft de gemeente Hof van Twente een krediet van € 675.000 ter beschikking gesteld. Daarnaast leveren de gemeente en Kunstvereniging Diepenheim een structurele bijdrage waarmee de gebouwgebonden exploitatielasten gedekt zijn.

(inclusief btw, prijspeil 2009)

Kengetallen KunstWerk Diepenheim

Bezoekersaantallen per jaar van kunstgebonden projecten (1)	bezoekers op jaarbasis		met overnachting		vrijwilligersuren (2)		organisatie fte (3)		gebiedsomzet	
Uitgave per bezoeker		€ 25,00		€ 50,00						
Drawing Centre, Tuinen van Diepenheim, KUNSTen op Straat, producties, lezingen, tentoonstellingen, evenementen	80.000	€ 2.000.000,00	17.750	€ 887.500,00	18.000	€ 225.000,00	10	€ 365.000,00		
Impuls aan toerisme algemeen: als positief extern effect	25.000	€ 625.000,00	12.500	€ 625.000,00						
Totaal	105.000	€ 2.625.000,00	30.250	€ 1.512.500,00						
Niet plaatsgebonden effecten fte door kunstenaars, producenten e.d.							10	€ 365.000,00		
Toename overnachtingen			15.000				6	199.000	€ 800.000,00	
Toename bezoekers (4)	50.000						5	182.500	€ 1.250.000,00	
Overige effecten in de exploitatie (5)							2	73.000	€ 100.000,00	
Waarde fte structureel op jaarbasis: totaal							33	€ 1.184.500,00	€ 2.150.000,00	
Investing incidenteel							35-40	incidenteel (6)	€ 9.200.000,00	
Conclusies met betrekking tot groeipotentie		nu		toekomst						
Totale investering incidenteel				9.200.000						
toename gebiedsomzet structureel (op basis van bezoekers en overnachtingen)				2.150.000		Onderbouwing ROI: 2.150.000 x 20/100 = 430.000 + 225.000 (waardering vrijwilligersuren) = 655.000 = 7,3 % bruto.				
Return On Investment		percentage 6								
Bezoekers toerisme en kunst		50.000		102.000						
Overnachtingen		15.000		30.000						
(Stedelijke) Bebouwing betrokken		2405		5740						
Benutting onbebouwde openbare ruimte		plus 7500 m ²								
Werkgelegenheid extra structureel		plus 33								
Werkgelegenheid extra incidenteel		plus 35 - 40								

Noten

1

De huidige aantallen bedragen resp. 50.000 bezoekers en 15.000 overnachtingen: onderstaande ramingen illustreren een verdubbeling.

De bezoekerscijfers zijn gebaseerd op intensivering van het cultureel programma. Een qua bereik vergelijkbaar programma heeft in 2008 in Watou (B) gedraaid.

De bezoekersaantallen liepen daar op tot boven de 100.000. De raming voor Diepenheim is hiermee tweërlei gegrond: externe ervaringscijfers en een telling van de aantallen bezoekers per evenement in Diepenheim (zie noot 1).

2

In Provinciale en Europese programma's worden vrijwilligersuren gewaardeerd op € 12,50. Omdat de waarden niet worden uitgekeerd, worden zij verder niet meegenomen in de berekeningen (bron POP en UBS). De opbrengst kan wel worden gezien als immateriële return on investment.

3

De fte's voortkomend uit het programma (10): toename in overhead, projectenorganisatie, indirecte werkgelegenheid en toeleveranciers. Schatting op basis van ervaringsdeskundigen.

Gemiddeld jaarinkomen betrokkenen € 36.500,00 (modaal).

4

Verwachte aantallen minus huidige aantallen. De besteding inclusief entreegelden bedraagt € 25,- per bezoeker. Bovendien levert elke 10.000 extra dagtoeristen één fte op (bron Recron).

5

Inclusief hotelfunctie, onderhoud, groene diensten e.d.

6

Gemiddelde ratio tussen projectomzet en arbeidsplaatsen bedraagt 240.000 : 1.

Bij de bouw zal de RIBO (opleiding voor monumentrestauratie) worden betrokken.

Return On Investment

Uitgaande van een bruto winstmarge van de omzettoename van 20%, zou de ROI 7,3% bedragen (verhouding investering tot extra jaarmzet x 20%). Maar zoals al is gesteld, kent het project vele niet direct berekenbare baten. Eén ervan, de jaarlijkse vrijwilligersuren hebben wij hierboven geprijsd op € 12.50 per uur. Deze baten zijn in de berekening meegenomen: immers het gaat hier om opbrengsten in de sfeer van sociale cohesie, een van de indicatoren van de Agenda van Twente. Buiten de berekening zijn gelaten de overige baten als synergie en imago.

Ook de kosten op een lening bij de Rabobank, ad € 50.000 zijn buiten de berekening gelaten.

Voor Diepenheim is vanwege de kansen die de synergie (tussen het kunst- en cultuurprogramma, passende locatie ontwikkeling, de actuele mogelijkheden het gebied rondom in samenhang met de Regge te ontwikkelen) biedt, het project uitermate effectief.

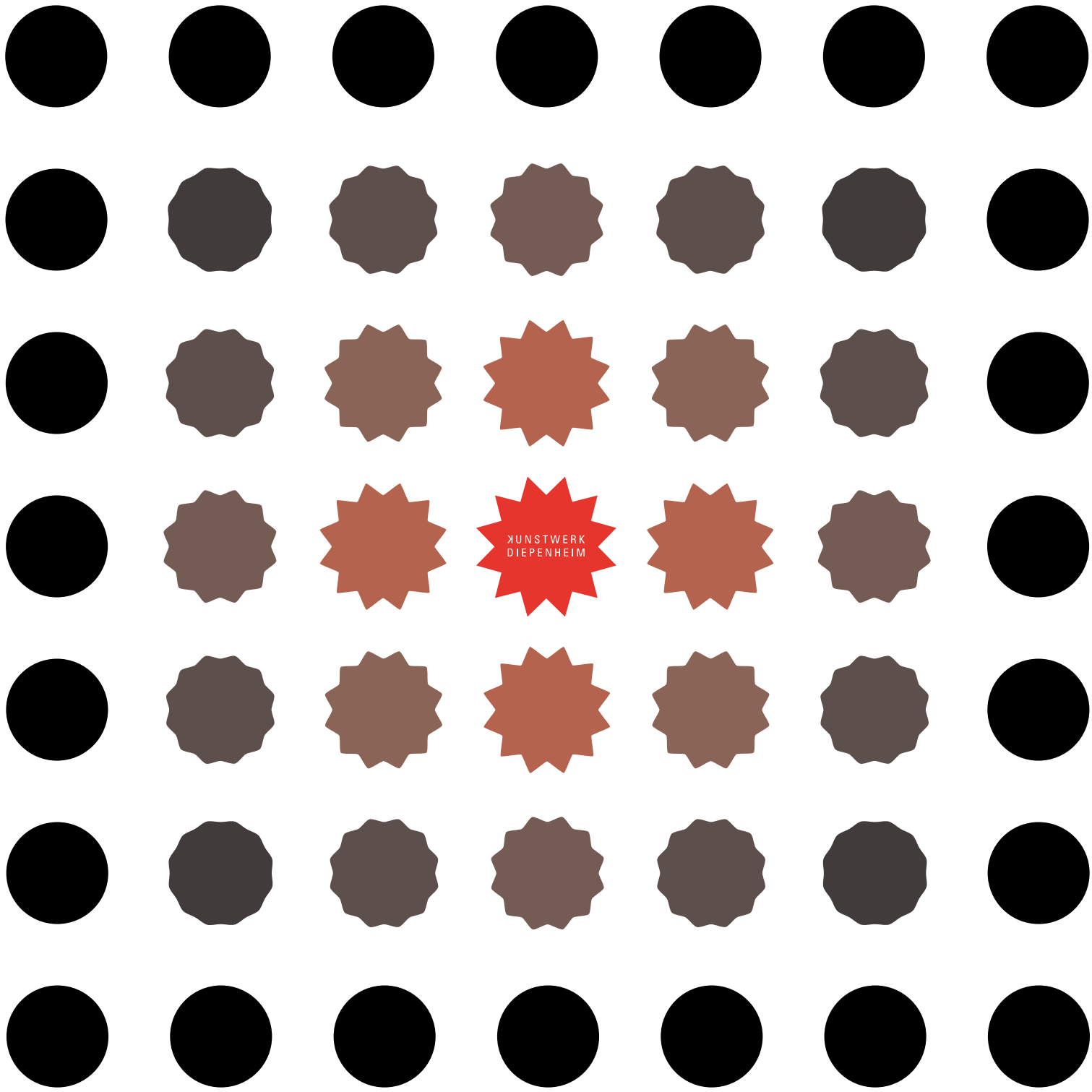

KUNSTWERK
DIEPENHEIM

KunstWerk Diepenheim is een project van Gemeente Hof van Twente, Kunstvereniging Diepenheim, Stichting KUNSTen op Straat en Stichting Cultureel Erfgoed Hof van Twente.

Voor meer informatie
www.kunstwerkdiepenheim.nl

Eindredactie
Prisca Braat
gemeente Hof van Twente
Fotografie
Ruben Kestra
gemeente Hof van Twente
archief Old Deep'n
Grafisch ontwerp
Sepp Bader
Tjeerd Willem Droogers
Drukwerk
Laserline, Hengelo

KUNSTWERK
DIEPENHEIM